

سوال نمبر 6:

فرخندہ لودھی افسانہ نگاری وچ اکھڑ وال مقام
اکھڑی اے، وضاحت کرو۔

جواب:

فرخندہ لودھی 25 اکتوبر 1937 نوں
یوشیار یو ر اڈنیں پنجاب وچ پیدا ہوئی۔ آپ
دا خاندان پاکستان بن مگروں ہجرت کرے سا پہل
آکے آباد ہويا۔ او بنیاں نے مختلف کالجوں وچ
لائیبریریوں دی حیثیت نال کم کیتا تے گورنمنٹ کالج ایف
ٹوں لائیبریری دی حیثیت نال ای ریٹائرمنٹ ہوئی۔
اردو تے پنجابی وچ افسانے، ناول تے مضامین
لکھے۔ او بنیاں 2010 نوں وفات پائی۔ چندے اولیہ
جینڈ دا انگیار، زنانی۔ رے روپ تے ہر دے وچ

تریاں آپ رے ایہ سبھی لکھیاں
فرخندہ لودھی دی افسانہ نگاری

افسانہ نگاری
وچ فرخندہ لودھی دا اچھا مقام اے۔ او بنیاں
کہانیاں فکری تے فنی اعتبار نال اعلیٰ درجہ دیاں
کہانیاں نیں۔ سیکریری بورڈ حیرماں پورین ملک
ہوران فرخندہ لودھی دیاں کہانیاں بارے اپنی
چاراں دا اظہار کر دیاں ہویاں اکھیہا اے کہ
”فرخندہ لودھی نے پنجابی کہا بنیاں نوں اک توراں

لوپ دیتا ہے۔ اور بنان دیاں کہانیاں اپنے پاتروں،
 صنوع تے منتر دے حوالے نال وڈیاں کہانیاں
 و بیج گند جیہ دا حق رکھریاں نیں۔
 قمر خندہ لودھی دے افسانیاں دا ویر و درج
 ذیل اے:

1- معاشرتی حالات دی عکاسی:

قمر خندہ لودھی

دی مشاہدے دی اکھ بڑی تیز اے۔ او بنان تے
 اپنے آل دواں گھلے پورے معاشرتی حالات دا
 بھراں مشاہدہ کر کے کہ بنان نوں اپنے افسانیاں
 و بیج پرو دیتا ہے۔ قمر خندہ پوراں جیہڑے کردار
 و رتیں اوہ بنان تے فرض کردار نیں پراوہ
 کردار ساڈے معاشرے دی اصلی منظر کشی کردے
 نیں۔

کہانی "کلیا عیدان" و بیج "جمید اک قرض نام"
 اے پر اس کہانی و بیج پیش کیتی منظر کشی ساڈی
 مڈل کلاس دی کہانی اے۔ جیہڑی اے تھلویں طبقے دے
 مسئلہ توں پرو دے سکدی اے۔ کہانی راہیں ناقص
 سفری نظام، کنڈیکٹر دے رعبے تے سواریاں دے
 مزاج راہیں لوکاں دی زمین عکاسی کیتی گئی اے۔
 کہانی "اوٹا" و بیج معاشرے تھلویں و پیلے
 مرد دا ذکر "ڈسٹیگر" دے کردار راہیں اپنا گیا اے

Keep the description of a single argument brief and increase the number of arguments brief تاریخ:

کہانی "اک اجباری گل" راہیں لیبری چمن والی کڑی دے مثال راہیں ساڈے معاشرے وچ عورتاں نال بھون ہلاکے والیاں ظلم تے زیادتیاں دا ذکر کیتا اے۔ ایسے طریق کہانی "اک چپ" وچ "تکی سر" تے "بگھوڑ" دے کرداراں راہیں ساڈے پنڈاں تھاوار وچ زمینداراں دے اپن منرا عیاں نال بھون کرن والے نکلاں دا ذکر اے کہانی "دھرمی بابل" وچ جیلہ دے کرداراں راہیں دھبیاں دے ویاہ توں مگروں مسئلیاں دا ذکر کیتا گیا اے۔ کہانی "چند دے او پلے" ساڈے معاشرے وچ خاص طور تے پنڈاں وچ مالی حالات چنگ بھون مگروں لوک کیویں اکھاں بدل لیندے نہ ایہدی منظر کشی ملدی اے۔ جدوں کہ کہانی "پھل بڑھائی" وچ "ماسٹر جی" دے کرداراں راہیں ساڈے معاشرے وچ استادی ورگے عزت والے کم دی بے قدری دا ذکر کیتا اے کہ استاد وچارے دے حالات ساری زندگی نہیں بدل دے۔

2- مڈل کلاس لطیف دی فاشنگی:

فرخندہ بوردان
اپنے افسانیاں راہیں او س وچلے لطیف دا وی ذکر کیتا اے جیہڑا اوتل تے تھلے والے لطیف دے وچکاراں پس رہیا اے۔ ایہہ اوہ لطیف اے جیہڑے لوکاں

نوں اوکھیاں سوکھیاں ضرورت دیاں بنیادی چیزاں تے ملدیاں نہیں تے سر ویلہ اوہ حیاتی دے مسئلےیاں و جوں نکلن لئی ٹیل لائن دے رہتے نہیں۔

کہانی "بائیدان" وینج جمید داکر دار ایس طبقہ دی مائندگی اے۔ کہ اوکھا سوکھا بس وینج سوکھے اپنے دفتر پینچرا اے تے ٹریڈنگ دے رشن دی وحدتوں لیٹ ایڑیا اے۔ ایہہ دسبر دا پینچرا اے ایس پینچ وینج سالانہ ACR دیاںیاں نہیں۔ جمید داکر دار او سبوں کئی واری وائٹنگ دے چکھیا اے۔ فیرو دی جمید ایس پینچ وینج جیویں واری لیٹ اے۔

کہانی "پچھل پڑھائی" وینج مساسٹر "ماسٹر جی" دا کردار معاشرے دا اوہ کردار اے جیہڑا پچھلے 25 سالوں توں پڑھا رہیا پیر اوہ دے حالات تبدیل نہیں ہوئے۔

3- پینچ وینج لائی منظر کشی:

شہری زندگی دے مسائل

توں اڈ فرزندہ لودھی ہوراں تے پنڈاں دے حالات آنے وی چائن پایا اے۔ پنڈاں دے لوکاں دا طرز زندگی رہی سہی، سوچن سچن لا انڈازہ ذات تے برادریاں دے لولہ رسماں لودھیہ رشتہ ناٹھیاں دیاں تلخیاں تے برید پینچا پتاں دے لولیاں گویاں توں فرزندہ لودھی نے اپنے افسانیاں وینج بڑے سوچندہ انداز ناٹھیاں بیان کیتا اے۔

افسانے ”چند دے او پلے“ وچ افسانے دے
 مددگزی کردار ان احمد تے سو بان دی منتن بچپن وچ
 ہو جائی اے۔ احمد دے چاچر دے مالی حالات
 چنگر ہو جائدے نیں تے احمد دے رشتے توں انکار
 کر دیندا اے۔ احمد کیدے سو کڑی نال دریاہ کر لیندا اے
 تے اوہدی پہلی منگیندے سو بان او پریاں اکھاں کڑھ
 دیندی اے۔

4- عورتاں دی نائندگی:

آک عورت سون دے

نالہ فرزندہ لودھی نے اپنا افسانیاں وچ عورتاں
 توں جو پور نائندگی دتی اے۔ فرزندہ دے افسانے
 پڑھ کے سائوں ایہ پتہ لگدا اے کہ وچاری عورت
 توں ساڈے معاشرے وچ کیتھے کیتھے مسائل جڑے
 بندے نیں۔

کہانی ”اوتا“، ”آک اقبالی گل“، ”آک
 جی“، ”دھرم پابل“ تے ”سچو کوڑا“ وچ
 کئی کردار ان راہیں عورتاں دیاں مشکلاں دا
 ذکر کیتا اے۔ جیویں کے ”بگھو“ کیویں جھولین
 نے جسوری وچ جاگیر دار نال جان واسطے جیور
 ہوندی اے۔

5- جاگیر دارانہ نظام دیاں قباہتیاں:

پنجاب دے

چانگیر دارانہ نظام و صح اخلاقی لہرائیاں دی ہمار
 اے۔ ہزار عے، کئی تے بیس و چار یاں نوں بہت
 جو جائز تے ناجائز جہ اپنیا اے۔ ڈھنڈا دا دوزخ
 بھون لئی ہمار بدھ غلامی نوں اڑھ کئی واری تے
 عزت توں وی ہتھ دھرنے پندرے نیں۔ ایس طبقہ دیاں
 دھیاں، بھینتاں و ڈیریاں دے پیراں دیاں ہتیاں
 بن جائدیاں نیں۔ "آک چپ" افسانہ ایس
 صورت حال دا عکاس اتے۔ چنوں دی جوان دھن
 16 ورہیاں دی اتے تے اوہ نکل سرکار نوں بڑی لینر
 اے۔

6- رومانیت:

فہم زندہ لودھی نے حمد معاشرے
 دیاں کوڑیاں تے کسلیاں حقیقتاں نوں ایس
 انداز نال پیش کیتا اے کہ پڑھن واکے قاری نوں
 حالات دی آگاہی تے ہو جائی اے پر اوہنوں
 اُس کرب و جوں پین گزرتا پیندا جیڑے کرب
 و جوں خود لکھاری گزریا پیندا اے۔ ایہدے پچھ
 وجہ ایہہ دے کہ افسانہ نگار حقائق نوں ہلکے
 ہلکے انداز و صح قاری دے سامنے لہان دا چٹن
 کر دا اے۔ اہو وجہ اے کہ واقعے دی اخباری خبر
 تے افسانہ تے دے اسلوب و صح ڈھیر فرق پوندا
 اے۔ کیوں جے اخباری خبر سدرھ سا دی ہوندی

اے جبرکہ افسانے دے پس منظر و بیج تخلیق
کار دا رومانی مشہور جھلک ریبا ہوندا اے۔
سو چنڈے دے اوچلے افسانہ رومانی اسلوب
(ی) مثال اے۔

Add and highlight references
against these arguments

7 سماجی برائیاں ول دھیاں لکھاری عام بندے

نرمانی نالوں بوہتا حساس تے چنگا متا پدہ
کار ہوندا اے اور زندگی دیاں تلخ حقیقتاں،
ناخوش گوار واقعات سماجی برائیاں، ظلم، نفرت،
کروڑھ، منافقت تے ہور کئی اخلاقی تے سماجی
برائیاں نوں اپنی قلم راہیں قاری دے سامند
پیش کرن دا جتن کردا اے تے نال دے نال
اوہناں پیماریاں نوں چھٹکا را حاصل کرن دی ترغیب
دی دیندا اے۔ فرزند ہوراں نے اپن افسانیاں
بیج کئی سماجی برائیاں ول توجہ دوائی اے۔
8۔ کردار قاری:

کسے وی افسانے نوں اگا اپنے
ٹورن لئی کردار قاری عنقریب ہوندا تیں۔ کردار
چند جاندار، حقیقت دے کول ہون گے افسانہ
اونہ ای جاندار تے دلچسپ ہووے دا۔ کیوں چد
افسانے بیج کسے اصلی واقعات دی منظر قاری کیتی جاندا
اے ایس لئی کردار وی حقیقت تے منہ ہونے جا پدی

نیں۔ فرزندہ لودھی دے سارے کردار ساڈے
 معاشرے دی جیوندی جاگدی مثال میں۔ او بنان دے
 افسانہ بنان دے چند کردار مثلاً ”جمبہ“ داکردار
 ”پائیدان“ وچ، ”دستگیر“ داکردار ”اوٹا“
 وچ ایس مثال آپ میں۔

۹۔ تسلسلے تے روانی:

افسانے دی ورثی خوبی

افتخار اے پر افسانے دا تسلسلے تے روانی قاری
 نوں لہڑا متاثر کرے نہیں۔ تحریر یکن بھگی تے
 پڑھن والے نوں بوجھل نہیں لگتی چاہی پدی۔
 فرزندہ دے سارے افسانے تسلسلے تے روانی نال
 مالا مال میں جیڑے اجیر تک قاری نوں اپنی گرفت
 وچ لئ رکھدے نہیں۔

Add more arguments

مکدی گل:

مکدی گل ایہ کہ فرزندہ

پوراں دے سارے افسانے بنیابی افسانوں
 اب وچ اچھیا تمام رکھدے نہیں۔ ایہہ افسانے

ساڈے معاشرے دے مختلف پہلو وال دیاں

جیوندیاں جاگدیاں مثال میں، جینار پور

یا کل عزیز جانبدار انداز نال پیش کیتا گیا اے۔ او بنان

دے افسانے فکری، فنی، اخلاقی، معاشرتی، اصلاحی، روحانی

تے نفسیاتی حوالے نال خاص اہمیت رکھدے میں